

Interview

Christ Smeekens en Joep Verhaegh

Marcus Mesu (1965) woont in Olland, een kerkdorp van Sint-Oedenrode. Heeft een bijna fulltime baan en imkert vanaf 1990. Hij richt zich met name op bestuiving en het vermeerderen van Buckfastbijen. Samen met echtgenote Mirjan Hendriks voert hij aan huis imkerswinkel De Linde. Marcus heeft slechts één bijencursus gevolgd en wel de bestuivingscursus in Horst L. Bij hem gingen we op bezoek voor een vraaggesprek.

Imkers zijn vaak op een bijzondere wijze in aanraking gekomen met bijen. Hoe liep dat bij jou?

Marcus vertelt: "Mijn vader was klokkenmaker en kunstschilder in Zijtaart maar hield geen bijen. Ik wilde van jongsaf aan boer worden want had intense belangstelling voor de levende have." Zo kocht hij op zijn elfde twee bijenvolken van een oude imker, maar wist nog niet wat hij ermee aan moest. Dus de kasten zwermde leeg, al blééf de interesse voor de natuur. Vele jaren later tijdens een natuurexcursie in Duitsland kwam hij in contact met imker Fons Mandigers uit

foto's Imkerij De Linde

Marcus Mesu: bestuivingsimker

Elk jaar nieuwe volken maken: "De jeugd heeft de toekomst"

Vlijmen. Na een gezellige avond met hem stond het besluit van Marcus vast: hij werd imker. "Uiteindelijk is Fons mijn 'bijenvader' geworden. Hij leerde me bijenhouden." Marcus voelt zich nu (bijen-)boer, waarmee zijn oude ideaal van boer worden werkelijkheid is geworden.

Op een bepaald moment maak je de overstap naar beroepsmatig imkeren. Wie speelde daarin een belangrijke rol?

"Nadat ik mijn eerste bijenvolken had aangeschaft ontmoette ik Ton de Volder, die een winkel in imkermaterialen bezat - ik voelde me daar als een kind in een speelgoedwinkel."

Het zakelijke contact met Ton de Volder begon met het maken van driersaams volkjes voor Ton. Deze was tevens bestuivingsimker en kreeg een vraag om 30

bestuivingsvolken te leveren voor de frambozen. De teler had Jan en alleman al benaderd. "Met zijn tweeën hebben we de klant kunnen helpen en ik raakte besmet met het bestuivingsvirus."

Een bestuivingsimker heeft nogal wat volken nodig. Hoeveel opzetters heb je ingewinterd?

"Dit jaar zo'n 200 volken, merendeels tienramers. Daarnaast dienen voor honingwinning ten behoeve van eigen honingverkoop zo'n 25 volken in Dadant Blatt kunststofkasten. In 2008 hebben Ton en ik voor drie jaar VOF Imkerij De Linde opgericht, met ongeveer 450 volken die voor 95% ingezet worden voor de bestuiving. In de zomerperiode verkoop ik regelmatig koninginnen en volken die ik heb opgekweekt."

Soms zie je nog korven in de bestuiving...

"Korven zijn heel mooi. Vorig jaar heb ik voor de lol een korfvolk opgezet en het ging bijzonder goed tot Bevrijdingsdag 2010. De bijen hielden inderdaad bevrijdingsdag en er kwamen zeven zwermen af! Mooi om te zien maar toch teveel werk voor mij."

In zijn bedrijfsmethode gebruikt hij geen korven, maar kunststof- en houten kasten. Deze winter deed hij een proef om jonge reserve-moeren te overwinteren in kleine Miniplus kasten en Kieler bevruchtungskastjes, beide van styropor. Het ziet er tot nu toe goed uit en ze vliegen allemaal! Voor de bestuiving in kassen van bijvoorbeeld aardbeien worden tienramers ingezet. Een bijenvolk met tien ramen bijen heeft meer bijenmassa en blijft langer goed bestuiven dan een zesraamsvolk.

Het bestuivingsvolk krijgt, op de dekplank voorzien van een kleine opening, één kilo suikerdeeg mee als reservevoer.

Beginnende bestuivingsimkers hebben moeite om een klantenkring op te bouwen. Wat is jouw succesformule?

Adverteren doet hij niet. Marcus: "Netwerken is net(-jes) werken en actief bezig zijn. Als een teler een vraag heeft, direct in je auto stappen en naar de klant toe. Tevreden klanten zorgen naar collega-telers voor van-mond-tot-mondreclame. Met de teler bouw je een vertrouwensrelatie op." Een klacht neemt Marcus dus altijd serieus.

Als bestuivingsimker moet je op de hoogte blijven van de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van bestuiving. Op welke wijze doe je dat?

Drie jaar geleden blijkt hij de eerste bestuivingscursus van de NBV in het Praktijkcentrum Bijenteelt 't Zoemhukske te hebben gevolgd. Daar heeft hij veel informatie opgedaan over bestuiving, moderne imkerij waaronder geïntegreerde varroa-behandeling, vermeerderen van bijenvolken, maken van een ondernemingsplan en ook over bloembiologie. "Een absolute aanrader". Daarnaast leest hij de vakliteratuur uit Duitsland en het maandblad Bijenhouden van de NBV. Ook heeft hij heel veel geleerd van eerder genoemde compagnon-bestuivingsimker Ton de Volder uit Tilburg. Bovendien steekt hij veel op van imkers uit de verre omtrek die hij ontmoet in z'n winkel. Van telers aan wie hij zijn bijenvolken verhuurt, krijgt hij waardevolle informatie op het gebied van kasklimaat in relatie met goede bestuivingsomstandigheden. Als bestuivingsimker ga je met je bijenvolken naar bedekte teelten in kassen en tunnels én naar teelten in de open lucht. Bedekte teelten waar mijn bijenvolken worden ingezet zijn aardbei, rode bes, framboos en skimmia. In buitenteelten

zet ik mijn bijen in bij peer, rode bes, blauwe bes, braam, framboos, hulst, sier-teelten en aardbeien op stellingen. Bij buitenteelten heeft Marcus nog nooit schade gehad aan zijn bijenvolken door verkeerd gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Bij bedekte teelten is er wel eens schade aan de bijenvolken, vooral door het gebruik van systemische middelen. "Goede communicatie met de telers en eerlijk zijn is erg belangrijk om problemen op te lossen en te voorkomen."

Imkers hebben vaak een voorkeur voor een bepaald bijenras. Geldt dat voor jou?

In principe spreekt hij geen voorkeur uit voor een bepaald bijenras. "Elk bijenras is goed." Toevalligerwijs imkert hij al jaren met Buckfastbijen. Het voordeel hiervan is de zachtaardigheid en vooral een vroege en doorgaans grotere broedaanzet. "Met Carnica's of gewone bijen kun je ook goed imkeren", is zijn conclusie

Een bestuivingsimker moet elk jaar vitale bijenvolken kunnen leveren. Hoe doe je dat?

Elk jaar zet Marcus honderden broedafleggers op. Zo'n broedaflegger bestaat uit één raam open broed + bijen, één raam gesloten broed + bijen en één raam voer. De broedaflegger in een drieraamskastje wordt daarna twee dagen gesloten en koel weggezet. Daarna wordt de broedaflegger 's avonds op een aparte bevruchtungsstand zes kilometer verder geopend. Na vier à vijf weken controleert hij of de jonge moeren in deze volkjes bevrucht zijn. Broedafleggers met bevruchte moeren worden daarna overgehangen in een tienraamskast met verkleind vlieggat. Dan voeren en kunstraat laten uitbouwen. "In enkele uren kun je 50 kastjes met een broedaflegger vullen. Dat is niet zo moeilijk". Elk jaar nieuwe volken opzetten is heel belangrijk voor de vitaliteit van de bijen. Zijn motto daarbij is: "De jeugd heeft de toekomst". De nieuwe volkjes hebben

weinig mijten, bouwen kunstraat uit en wonen in een nieuwe woning. Elke twee jaar vernieuwt hij al zijn raten, wat betekent: in de winter 1500 raampjes klaar maken.

Voor de bestrijding van varroa gebruikt Marcus oxaalzuur, Hive Clean, mierenzuur en Apilife Var. De varroa wordt drie keer per jaar bestreden.

Bestuivingsimkers hebben meerdere bijenstanden. Hoeveel heb jij er in gebruik?

Onze zegsman blijkt zo'n negen buitenstanden te gebruiken, op landgoederen, in kloostertuinen en bij boeren en tuinders. Voor Kerstmis worden de eigenaren bezocht met een kerstpakket met daarin producten van eigen imkerij. "Je vangt meer vliegen met een druppel honing dan met een vat azijn."

Is er voldoende dracht voor de bijenvolken in de perioden dat ze niet worden ingezet voor de bestuiving?

Marcus' bijenstanden bieden elk plaats aan maximaal 30 volken en liggen goed verspreid en ver genoeg van andere bijenstanden vandaan. Die bijen hebben het goed. In de buurt heb je veel vochthoudende leembodem met oud bos met daarin veel klimop, verder vind je hier asperges met het noodzakelijke stuifmeel en het natuurgebied 't Groene woud heeft in het voorjaar veel sneeuwkllokjes en vlakbij stroomt de Dommel met in de omgeving een goede wilgendracht en veel paardenbloemen in het voorjaar. Aan de ontwikkeling van zijn bijen kan hij aflezen, dat er voldoende afwisselende dracht in de omgeving aanwezig is. Aanhoudende dracht van het vroege voorjaar tot laat in de herfst is voor bijen heel belangrijk.

"Ken als imker je dracht", geeft deze natuurkenner-bestuivingsimker ons bij het afscheid nog mee.